Zpráva Evropské komise, 2020

Podle nedávno zveřejněné zprávy Komise EU z roku 2020, založené na údajích poskytnutých Komisi EU členskými státy, **bylo v období 2015–2018 v celé EU vydáno celkem 37 evropských ochranných příkazů; z nich pouze 15 bylo uznáno a popraveno**. Převážná většina EPO byla vydána jedním členským státem, přičemž zbytek vydaných EPO představují 2 další členské státy. **V 10 členských státech nebyly vydány, uznány a provedeny žádné EPO.**

Stručně řečeno, zpráva Evropské komise jasně ukazuje, že za pět let po provedení směrnice o EPO **je nedostatečné používání a nedostatečné používání EPO v celé EU**.

Artemis Project: Závěrečná výzkumná zpráva

V rámci projektu Artemis vytvořili partneři závěrečnou výzkumnou zprávu se srovnávací analýzou všech zjištění z národních zpráv o provádění EPO v partnerských zemích. Závěrečná zpráva zdůrazňuje některé společné body mezi partnerskými zeměmi:

- **O vydávání EPO jsou k dispozici omezené údaje**, protože v žádné z partnerských zemí neexistují žádné oficiální rejstříky zaznamenávající počet EPO;
- Přes nedostatek údajů **bylo v partnerských zemích vydáno nebo uznáno velmi nízké množství** EPO, přičemž pouze 2 EPO byly uznány v Chorvatsku a 1 EPO byl vydán v Itálii;
- **Proběhlo žádné školení týkající se EPO právníků nebo jiných odborníků, kteří pravděpodobně přijdou do styku s oběťmi, kteří potřebují ochranu**; a
- **V žádné z partnerských zemí se o EPO neuskutečnily žádné celostátní**

osvětové kampaně zaměřené na širokou veřejnost.

Stručný přehled výsledků průzkumu Artemis

- Podle výsledků průzkumu mezi občany EU z celkového počtu 2 881 respondentů 745 uvedlo, že zažilo nějakou formu násilí nebo zneužívání (25,8%); to odpovídá 1 ze 4 v pěti partnerských zemích. Z těchto respondentů pouze 171 (23%) požádalo o nějakou formu ochranného příkazu v rámci GBV, z čehož bylo uděleno něco přes polovinu (90).
- Jak právníci, tak zástupci nevládních organizací považují organizace producentů z velké části za neefektivní a nedostatečné. Většina právníků negativně vnímala organizace producentů dostupné obětem; méně než 25% v Chorvatsku, na Kypru a v Itálii se domnívalo, že organizace producentů jsou účinné.
- Drtivá většina respondentů nevládních organizací napříč partnerskými zeměmi rovněž uvedla, že organizace producentů nejsou dostatečně prosazovány: pouze 15% respondentů nevládních organizací na Kypru odpovědělo, že organizace producentů pro oběti násilí jsou účinné, 20,8% v Řecku, 23% v České republice a Itálii , a pouze 4,6% v Chorvatsku.
- Mezi ženami, které se staly oběťmi GBV, obecně chybí povědomí o jejich právech na ochranu a přístup ke spravedlnosti. Podle výsledků průzkumu oběti uvádějí tento nedostatek povědomí jako významnou překážku v přístupu k organizacím producentů. Podobně drtivá většina respondentů nevládních organizací napříč partnerskými zeměmi projektu (82,5%) souhlasila s tím, že nedostatečná informovanost obětí brání přístupu k organizacím producentů.
- Školení a osvětové kampaně o EPO by byly pro provádění EPO skutečně prospěšné. To dokládají výsledky průzkumu, kdy 95% právníků a 80% odborníků z nevládních organizací prohlásilo, že by jim prospělo zvyšování povědomí a specializované vzdělávací programy o EPO.

Jaké jsou mezery, které vedou k nedostatečnému využívání EPO v partnerských zemích?

Závěrečná výzkumná zpráva odhaluje **mezery ve vnitrostátních legislativních rámcích upravujících vydávání vnitrostátních ochranných příkazů**, které tvoří základ pro vydání EPO. Existuje nerovnoměrné pokrytí obětí všech forem násilí na základě pohlaví, což vede k mezerám v ochraně; například na Kypru, v Chorvatsku a Řecku jsou ochranné příkazy k dispozici hlavně v úzkém rámci domácího násilí nebo násilí v rodině, které stanoví podmínky, jako je soužití, sdílení rodinného domu a děti. Dalším důležitým zjištěním zprávy je, že **faktory, které omezují účinnost vnitrostátních ochranných příkazů, rovněž představují překážky účinnosti EPO**: nedostatečný sběr údajů o vnitrostátních ochranných příkazech vysvětluje nedostatek shromažďování údajů o EPO; absence monitorovacích mechanismů pro národní ochranné příkazy rovněž odráží nedostatečné monitorování EPO.

Zpráva rovněž zjistila, že ve všech partnerských zemích projektu **je použití ochranných příkazů v případě GBV ve srovnání s odpovídající prevalencí nízké GBV. Nízké používání vnitrostátních ochranných příkazů má za následek nízké používání EPO: k tomu** se přidává **obecná nedostatečná informovanost žen, které se staly oběťmi GBV, o jejich právech na ochranu a přístup ke spravedlnosti**.

Co se s tím dá dělat?

Jako výchozí bod **by měl být zlepšen sběr údajů na národní úrovni i na úrovni EU**: Členské státy by měly zřídit centralizovaný systém sběru údajů, který zaznamenává počet ochranných příkazů a EPO vydaných nebo přijatých z jiných členských států; tento systém by měl zahrnovat také údaje o porušení ochranných příkazů a EPO, jakož i uložených sankcích.

Měl by být vyvinut společný celoevropský koncepční rámec, který by identifikoval a definoval různé typy GBV, které mohou poskytnout základ pro vydávání ochranných příkazů a EPO, s jasnou genderovou perspektivou: bude to řešit mezery identifikované ve vnitrostátních právních rámcích, které omezit použití ochranných příkazů a rozšířením EPO.

Členské státy by měly do svých vnitrostátních strategií a akčních plánů pro boj proti GBV začlenit směrnici o EPO, jakož i nařízení a směrnici o právech obětí: mělo by být důkladně zváženo praktické použití těchto opatření ve vnitrostátním kontextu.

Kromě toho by **členské státy měly vést národní kampaně na zvyšování povědomí o EPO za účelem zvýšení povědomí občanů EU:** právo na EPO by mělo být zahrnuto do stávajících materiálů na zvyšování povědomí o GBV a právech obětí vydaných policií a jinými orgány a byly široce dostupné obětem.

Podobně by **členské státy měly pořádat organizované kurzy, školení a informační aktivity pro právníky a odborníky z nevládních organizací** , kteří poskytují rady a pomoc ženám obětem násilí a zneužívání.